

У ГАЛЕРИЈИ КЦ „ЛАЗА КОСТИЋ“ ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА
СЛИКА ЧУВЕНОГ ШПАНСКОГ НАДРЕАЛИСТЕ

ДА ЛИ ЗНАТЕ ДА ЈЕ СТИГАО ДАЛИ?

- **Михајло Несторовић:** Сва дела су оригинална са потписом Салвадора Далија
- **Мила Крстић Красуљак:** Далијев смех као да и данас одзвања васионом
- **Немања Делић:** Изложба дела великог шпанског сликара важан камен у мозаику ликовног живота града Сомбора

У Галерији Културног центра „Лазо Костић“ отворена је минулог уторка, 5. априла, како је и најављено, несвакидашња изложба: „Дали између звезда и басни“. Пред сомборском публиком су Далијеви бисери, оригинални, поставка од једанаест графика (бакрописа) дорађених акварелом које илуструју басне Жана де Лафонтена и тринаест графика из серије Зодијак. Након уводне речи директора КЦ-а **Михајла Несторовића**, промотера ове изложбе организоване у сарадњи са „*Висконти арт галеријом*“ из Љубљане, о делу и животу чувеног шпанског надреалисте говорила је историчарка уметности **Мила Крстић Красуљак**, а изложбу је отворио градоначелник Сомбора **Немања Делић**.

Поставка ће бити изложена до 13. маја. Галерија ће радити и радним данима и викендом од 8 до 22 часа. Цене улазница су: 200 динара за одрасле, 100 дин. за ученике и 100 динара за организоване посете. За групне посете потребно је најавити се телефоном на број Галерије: 025/22583.

„Дали је поседовао огромну стваралачку енергију, највећи број дела сликарске, вајарске и примењене уметности може се видети у четири музеја посвећена Далију. Један се налази у Америци на Флориди, а три су у Шпанији. Међутим, Дали се није бавио само сликарском и вајарском уметношћу, он је пуно пи-

сао. Иза њега је остао велики број списа и неколико књига. Писао је сценарија за балете, израђивао је костиме и сценографију за позоришне представе. Радио је на неколико филмова - са Хичкоком, Дизнијем, Буњуелом.

Посебно обимна и важна била је делатност илустровања текстова

и књига. Илустровао је дела Виљема Шекспира, Лафонтена, Дантеа Алигиерија, Маркиза де Сада, Мао Цетунга, па све до Библије. Кроз ову делатност упознајемо мање познату страну Далијеве личности. Упознајемо га као веома систематичну и прецизну особу која је једном послу знала да се посвети и по неколико година. Али Дали је и овде показао изузетну инвентивност и оригиналност користећи се разним графичким техникама попут булетизма (ову технику је сам измислио), ксилографије и пошоар технике, а све у циљу да што спонтаније и оригиналније да свој лични доживљај и поглед на текст који илуструје.

Управо чињеница да Дали није само својом уметношћу прокрчио путеве низу носећих праваца савременог сликарства (*Поп-Арт, Он-Арт, хипер-*

реализам) већ и да је својим целокупним животом, својом појавом одразио дух новог, бунтовног времена које раскида са традиционалним поимањем уметности, филозофије, па и самог живота, даје посебну снагу његовој уметности, а његову личност чини још интересантнијом.

Нарцисоидни и ин-

фантилни егзибиционизам дечачких дана, који је стално тежио изазивању сензација, временом, како Дали себе буде спознавао кроз психоанализу, али и кроз Галину љубав, биће преусмерен и донекле исконтролисан. Дали ће тада свесно, преузети на себе улогу лакрдијаша, човека који ће на један шокантан, понекад бизаран и често веома духовит начин умети да људима и свету саопшти и оне најмрачније истине о њима самимима. Када је захваљујући таквом понашању успео још и да се обогати и стекне друштвено признање – само два пута примио га је Папа лично, а од шпанског владара добио је титулу *Маркиза од Пубола*, Дали је могао да се насмеје громогласно и од срца а тај смех као да и данас одзвања васионом“ - рекла је, између осталог, **Мила Крстић Красуљак**. н.м.

САРАДЊА ГРАДСКОГ МУЗЕЈА И АУСТРИЈСКОГ
КУЛТУРНОГ ФОРУМА

ОБНАВЉАЊЕ СЛИКА МИНХЕНСКИХ ЋАКА

Градски музеј посетили су 1. априла аташе за културу Аустријске амбасаде **Николаус Келер** и делегација *Аустријског културног форума Београд*, поводом пројекта *Слике ђака Минхенске школе из Градског*

ће се едуковати стручно особље и шира публика, о потреби очувања културне баштине. Пројекат садржи и дугорочне циљеве у смислу развијања прекограничне сарадње.

Проучавајући историографију већине сликара

(српски-немачки) каталога са текстом и каталошким пописом експоната, биографијама уметника и репродукцијама у боји, као и израда *power point* презентације на српском и немачком језику. Завршна фаза би подразумевала сарадњу са другим музејима који имају слике Минхенских ђака који су учествовали у Сомбору на *Првој српској уметничкој изложби 1910. године* и изложби *Ладе 1921. године*, као што су: Моша Пијаде, Ђура Јакшић, Бета и Риста Вукановић, Милан

музеја Сомбор - заштити и очување културног наслеђа. Николаус Келер је упознат са пројектом и његовом реализацијом, те је постигнута начелна сагласност да се овај пројекат делом финансира из фондова *Аустријског културног форума* у Београду.

Пројекат да се *Слике ђака Минхенске школе из Градског музеја Сомбор* рестаурирају, конзервирају и изложе, веома је значајан не само у смислу заштите музејског материјала, него и због мултинационалног и мултикултурног карактера средине и свих специфичности које приказано време носи. Пројекат подразумева пропратна предавања о заштити културног наслеђа, којим

Завичајне збирке ликовног одељења на територији коју покрива Градски музеј Сомбор, наилазимо на велики број уметника који су својим радом, рођењем и животом били везани за више нација и држава. Сарадњом и умрежавањем између институција и држава у региону, олакшава се истраживањем уметничких миграција, што управо даје посебност овом пројекту.

Вишефазни пројекат проширује се сарадњом са колегијом дипл. ист. уметности из Берлина Даворком Копиловић, новом представницом */Ifa/* Института за односе са иностранством. Изложбе би требало да прати издавање двојезичног

Миловановић, Љубомир Ивановић, Марко Мурат, Стеван Алексић, Моша Шоамовић, Ђорђе Јовановић, Јован Коњарек, Симеон Роксандић, Надежда Петровић и многи други.

Рестаурацију и конзервацију слика из збирке, по стандардима ЕУ, радиће стручни тим *Централног института за конзервацију Београд – ЦИК* која ће бити праћена предавањима, снимањем стања у депоу и израдом препорука за чување. Руководац пројекта је **Зора Шипош**, дипломирани историчар уметности, виши кустос *Завичајне збирке ликовног одељења* Градског музеја Сомбор.

н.м.

ИЗЛОЖБА УЉА НА СТАКЛУ САВЕ СТОЈКОВА

„СВЕТЛУЦАВЕ ШУМЕ“ У МУЗЕЈУ ВОЈВОДИНЕ

У Музеју Војводине у Новом Саду, 4. априла, отворена је изложба *„Светлуцаве шуме Саве Стојкова“* на којој је наш сликар представио уља на стаклу. Изложба је организована у сарадњи са Галеријом слика Саве Стојкова у Препарандији Педагошког факултета у Сомбору, а отворио је председник Владе Аутономне Покрајине Војводине **др Бојан Пајтић**. О делу сомборског сликара говорио је **Сава Степанов**, историчар уметности.

После 18 година, сликар је поново почео да ствара у захтевној техници уља на стаклу, па је тако настао циклус од двадесет две слике, надахнут војвођанским шумама. Слика мотиве и призора шуме, мноштво стабала, дрвећа, испреплетаних грана, крошње кроз које се пробијају зраци светлости, динамичну игру свет-

ла и сенке... Све то уметнику омогућава ликовну интерпретацију испуњену чудесним склопом ликовних елемената. Линија и цртеж, боја и колорит, мотивска структура, односи тамног и светлог јесу аутентични ликовни проблеми које стари мајстор решава сигурно, рутински, разложно. У свим тим сликама постоји неки виши ред, постоји одређена

композицијска структура, често баш заокруженост. Јер, сликајући природу, уметник усваја њене принципе, усаглашава се са њеним карактером, њеним ритмом, њеним принципима. Захваљујући том ставу, Стојков доспева и до природе слике – рекао је, између осталог Степанов.

н.м.

Снимио:
Срђан Чичовачки

